

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐURSKAPUR

Nr. 41

Lýsingarprísir fyri mm: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Fríggjadagin 13. oktober 1950

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,50 + porto um fjórðingsárið

24 Árg.

EINGIN ARBEIÐS- ELLA FISKIMAÐUR

ið fordómsfrítt kannar tey verunligu viðurskiptini, kann velja
aðrar enn javnaðarmenn.

Ræðuligar eru atsóknirnar ímóti javnaðarmonnum við P. M. Dam á odda nú uppundir valið.

Afturhaldið setur alla orku sína í propagandaini ímóti javnaðarmannum, tí teir liva í ótta og iva, at tað skal eydnast arbeðarflokkinum at fáa hina stóru fjøldina av fólkinum at vakna og gjøgnumskoða afturhaldsins ræðuligu stöðu, tá stríðið hevur staðið um at vart arbeðs- og fiskimannsins áhugamál.

Teir eru blóðræddir fyri, at tað nú skal eydnast arbeðarflokkinum at vekja fjøldina til verka. Blóðræddir fyri, at í somu løtu, sum arbeðs- og fiskimenn taka lógvatak saman, er allur teirra afturhaldspolitikkur deyðsdómur, og hitt sosialistiska samfelagið ein veruleiki.

Arbeðs- og fiskimenn, kannið viðurskiptini sum tey eru og dómið um, hvørjir teir eru, ið hava bært fyri tekkara áhugamálum, og hvørjir teir eru, ið harðhjartaðir hava bært ímóti.

Tað kann eydnast fyri eina tíð, men aldri vil tað spyrjast, at hin føroyska arbeðarfjølðin ikki at enda fylgdi sínum norðurlendsku brøðrum.

Javnaðarmenn hava skapa liv í føroyskum politikki, og við síni hörðu átroðkan hava teir fingið afturhaldið á glið.

Tað er við javnaðarmanna ótroystuliga ágonupolitikki, at slík stórverk eru útint sum:

Stjórnarskipanin, ið gevur okkum lóggávuvæld, fullan rætt til flagg og mál, og yvirtøkurætt, við harav fylgjandi umsitingarrætti av øllum føroyskum sermálum.

Valutaskipanin, ið er hin besta í øllum heiminum, við rætti til óskerdari nýtslu av fremmandari valuta, sum vit sjálvir vinna, ella kunnu endurgjalda í aðrari valutu.

Handverkara og idnaðarlán, ið veitir okkum javnbjóðis rætt við danir, at fáa lut í hesum lagaligu lánnum.

Havnabygging, ið hevur gjørt slík framstig sum ongatíð áður.

Grönlandsmálið, ið nú er prinsipielt loyst, so Grönland vil vera fullkomuliga opið fyri føroyskum fyrirtakssemi, so skjótt sum seinastu samráðingar millum Føroyingar og Danir eru farnar fram.

Ravmagnsmálið, ið javnaðarmenn hava bært fyri í mong ár, og sum nú er við at gerast ein veruleiki við t. d. andeissamtökuni SEV.

Sjúkrahúsmálið, ið við javnaðarmanna ágrýtnu átroðkan nú er við at koma loysnini nærri enn nakrantíð áður.

Oyrnafjall, ið tað eydnaðist at bjarga landinum við P. M. Dams skjótu og átroðkandi atferð.

Tryggingarmálið, ið nú er komið á landsins hendur, og sum harvið hevur spart landinum milljóner av

kr., sum annars vildu verið havnaðar hjá útlenskum tryggingartrústum.

Minstalónin og Lönjavnin grunnur, ið vissar fiskimanninum eina nærri ásetta inntøkurtrýgd, sjálvt um veiðuárlitið er lítið ella einki.

Forskotsrindan til fiskimenn, ið vil veita fiskimönnum skjóta og kontanta avrokning, so húsmóðurin ikki kemur at sita í peningatroti meðan maðurin er burtur.

Dýrtíðarviðbótin, har eftir arbeðarin fær eitt oyru fyri hvørt prísstalsstig. Leingi bardist hinir flokkarnir ímóti, men at enda góvu teir eftir.

Lönsurningurin í almennum arbeðum, har arbeðarnir við t. d. vegarbeiði hava fingið 120 oyru ov lítið um tíman. Líka áðrenn tingið fór heim eydnaðist tað at fáa fólkaflokksmenn at taka undir við javnaðarmonnum.

Saneringina, ið vil veita hjálp til illa stillaði fiskiför, so fiskimenn ikki verða av við veðutólni, og harvið koma í arbeðs- og inntøkuloysisins forbannili.

Ellir- og avlamsrentan, ið javnaðarmenn altíð hava brt fyri, og sum tað nú eydnaðist at fáa javnsatta við somu rentustigum sum í Danmark.

Læraralónirnar, so tær í dag eru á hædd við hvat lærarar í Danmark fáa.

Enn eru stórtøk eftir, og javnaðarmenn vilja ikki helma í fyrr enn sigurin eisini er vunnin í hesum málum.

Hvør einasti arbeðs- og fiskimaður má minnast til, at sambands- og fólkaflokksmenn hava verið ímóti slíkum stórmálum sum:

Føroya fiskasøla. Javnaðarmenn hava bært fyri at fiskimenn skulu eiga helmingin av limunum í starvs- og umboðsnevnd í Fiskasöluni, men harðhjartaðir hava sambands- og fólkaflokksmenn sýtt teimum henda rætt.

Skattamálum. Javnaðarmenn hava sett uppskot um, at eingin skal hava rætt til stórra skattafrádrátt enn 3700 kr., so vit kunnu koma undan tí stóra órættvisinum, hvar tær ovurstóru inntøkurarnar kunnu gerast skattafríar, meðan arbeðs- og fiskimenn verða saktir eftir hvørjum oyru.

Kostskúlanum. Sum nú er, er landsins skúli einans fyri ríkmanna börn. Fyri at gera tað atkomuligt fyri øll landsins börn, hava javnaðarmenn ferð eftir ferð sett fram uppskot um kostskúla, men afturhaldið hevur felt málið, so fáttakramannabørn í dag eru fullkomuliga sett uttanfyri allan hægri skúlskap.

Oljumálum. Javnaðarmenn hava sett uppskot um yvirtøku av olju-

söluni, men afturhaldið hevur felt málið.

Landsbanka. Javnaðarmenn hava sett fram uppskot um yvirtøku av øllum bankayrkinum, men afturhaldið hevur felt málið.

Inn- og útflutningur. Javnaðarmenn hava sett uppskot um landsyvirtøku av øllum inn- og útflutningi av útgerðarvörum, fyri harvið at hjálpa fiskiflotanum undan spekulant-ókurprism, men afturhaldið hevur felt málið.

Soleiðis kundu vit hildið áfram við at víst á hvussu afturhaldið hevur gingið ímóti arbeðs- og fiskimannsins stóru áhugamálum, men ein og hvør arbeðs- og fiskimaður vil herav siggja hvussu tungt og tøfðt tað er at verja teirra stöðu.

Lat okkum nú fella afturhaldið. Lat okkum allar fylkjast um javnaðarflokkin, seta javnaðarmenn á fólkatíngið, á lögtíngið, og annars allastaðni har tað er neyðugt at verja arbeðs- og fiskimannsins áhugamál.

Veljið

Javnaðarflokkin!

Frábýtis- og avrokningsrættur Føroya fiskimanna.

Hvussu var stöða Jens Kr. Olsens og Joh. Poulsens?

Javnaðarmenn hövdu sum kunnugt reist málini um frábýtisrætt til fiskimenn í allari vinnu og á øllum förum og um tryggjað avrokningarviðurskipti.

Og F.F. kravdi í einum skrivi til tingið eina skipan, ið gjörði, at útgerðarmaðurin ongatíð fekk fiskimannsins part í hendi.

Men hesum vóru sambands- og fólkaflokksmenn ímóti.

Á Toftum royndi Jens Kristjan Olsen, bóndi, at umbera seg, Johan Poulsen og sambandið fyri at teir hövdu verið ímóti javnaðarmonnum í hesum málum við, at tað skuldi vera sjó-pantirættur fiskimanna, sum var í vegin.

Men Toftamenn og allir Føroya fiskimenn lesið nú javnaðarmanna uppskotið.

Vit taka tað upp aftur her:

Minnilutin Dam setur fram uppskot til lögtingslóg um frábýtisrætt og tryggjan av vinningi fiskimannsins.

§ 1.

Manningin á fiskifari eigur

Kvöldsetan væleydnað

Fríggjadagin var kvöldseta í Sjótleikarhúsinum til frama fyri Bókadagin.

Tíðliga fríggjamorgunin vóru øll atgongumerkini longu seld.

Formaðurin í Bókadagsnevndini, Knút Wang, blaðstjóri bjóðaði fundarfólkinum at vera vælkonin. Síðani sang Havnar sangfelag.

Roykstovan varð so opnað. Har sá ein hvussu livið formaði seg í einari føroyskari roykstovu. Við vælvaldum orðum gav Hans A. Djuhuus eina livandi mynd av teimum gomlu kvöldsetunum.

Aftaná var upplestur. Jákup av Skarði las Sálarsátt eftir Simun av Skarði, Heðin Brú las egna skaldsögu: Hin dagin um Múlan, Mourits Mohr, Kálvaman eftir Sigurð Joensen og Knút Wang eina skemtisögu.

Seinast var Hvør-veit-hvat-kapping millum næmingar úr læraraskúlanum og studentaskúlanum. 6 næmingar vóru í hvørjum flokki, og hvør flokkur fekk 15 spurningar. Úrslitið varð javnt: 39 stig til hvønn.

Bilur móti telefonstöðini

Tá ein bilur kom oman gjøgnum brekkuna omanfyri telefonstöðina seinasta sunnukvöld, gingu bremsurnar fyri. Sjálvt um illa stóð til, hendi einki óhapp. Bilurin koyrdi uppá eina skervrúgvu, ið liggur inn at telefonstöðini.

frábýtisrætt, um meirilutin er fyri tí.

§ 2.

Söla av veiðipartinum hjá manningini við frábýti skal fara fram gjøgnum annað fiskimannafelag Føroya Fiskimannafelag ella Suðuroya Fiskimannafelag, so sum manningin kemur á samt.

Føroya Fiskasöla ella annar avrokningarstovnur, maður ella felag, ið selur ella keypur óbýtta veiðu, skal avrokna manningini og útgerðarmonnum (útgerðarfeløgum) hvørjum sær, um meirilutin av manningini er fyri tí.

Avrokningarnar fyri manningina skulu fara ígjøgnum annað av teimum nevndu fiskimannafeløgum.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi beinan veg.

Skerjir hetta uppskot við einum einasta orði sjó-pantirætt Føroya fiskimanna?

Nei!

Jens Kr. Olsen og sambandsmenn í hvar sostatt einans bara tólv orð til umberslu fyri sína stóru missgerð her móti fiskimanninum.